

NISS

NARODOWY INSTYTUT STUDIÓW STRATEGICZNYCH

MITY I PRAWDY O PIENIĄDZU

Na przykładzie polskiego złotego

Autor: Piotr Jankowski. **Opracowanie:** Wojciech Dobrzyński.

Opracowanie graficzne: Jacek Zadrąg

NARODOWY INSTYTUT STUDIÓW STRATEGICZNYCH

Motto:

W swej istocie obecna kreacja pieniądza z niczego przez system bankowy jest identyczna (...) z kreacją pieniądza przez fałszerzy, tak słusznie potępianą przez prawo. Mówiąc prościej, system bankowy stwarza siłę nabywczą z niczego.

Maurice Allais, laureat Nagrody Nobla z ekonomii

KODEKS KARNY

Art. 310 § 1.

Kto podrabia albo przerabia polski albo obcy pieniądz, polski albo obcy znak pieniężny, który został ustalony jako prawny środek płatniczy, jednak nie został jeszcze wprowadzony do obiegu, inny środek płatniczy albo dokument uprawniający do otrzymania sumy pieniężnej albo zawierający obowiązek wypłaty kapitału, odsetek, udziału w zyskach albo stwierdzenie uczestnictwa w spółce lub z pieniędzy, innego środka płatniczego albo z takiego dokumentu usuwa oznakę umorzenia.

podlega karze pozbawienia wolności od lat 5 do 25.

KLUCZ DO ZROZUMIENIA SYSTEMU

DEFINICJA PIENIĄDZA DŁUŻNEGO

Pieniądz dłużny to prywatny zapis księgowy tworzony ex-nihilo przez banki komercyjne, będący cyfrowym przywłaszczeniem przyszłych dochodów dłużnika (kredytobiorcy) i zamianą ich w oprocentowany dług.

Postępując się definicją kradzieży **Krzysztofa Karonia**, jest to **zamiana czegoś** (dobra, owoców ludzkiej pracy) **na nic**.

KLUCZ DO ZROZUMIENIA SYSTEMU

Iluzoryczność	Asymetria Ryzyka	Wkalkulowany Niedobór
<p>Pieniądz nie jest dobrem, lecz zobowiązaniem, które pojawia się w momencie zaciągnięcia długu i znika (rata kapitałowa) w chwili jego spłaty, wymuszając nieustanną kreację nowego zadłużenia (kredytu).</p>	<p>Bank kreuje pieniądz „z niczego”, jednocześnie zabezpieczając ten proces na realnym, fizycznym majątku dłużnika oraz owocach jego przyszłego życia i pracy.</p>	<p>Bank kreuje jedynie kapitał, bez pieniędzy na spłatę odsetek. Oznacza to strukturalny niedobór pieniądza i przymusowy transfer realnych dóbr do rąk emitentów długu poprzez mechanizm odsetkowy i podatki.</p>

ANATOMIA SYSTEMOWEGO FAŁSZU

PUŁAPKA POJĘĆ – ZBIOROWA HIPNOZA

Większość z nas żyje w przekonaniu, że pieniądz jest neutralnym narzędziem wymiany, a instytucje państwowe dbają o jego suwerenność. To fundament zbiorowej iluzji. Aby zrozumieć rzeczywistość, musimy obnażyć główne mity, na których opiera się współczesna ortodoksja ekonomiczna, ujawniając ukryty mechanizm długu.

MIT 1: MONOPOL I SUWERENNOŚĆ MONETARNA

NARRACJA SYSTEMOWA

Polska posiada suwerenność monetarną, ponieważ Konstytucja RP (Art. 227) gwarantuje NBP wyłączne prawo emisji pieniądza. Gotówka jest w pełni suwerenna, ponieważ stanowi bezpośrednie zobowiązanie banku centralnego, a nie prywatnej korporacji.

MIT 1: MONOPOL I SUWERENNOŚĆ MONETARNA

DEMISTYFIKACJA

ODEBRANIE PREROGATYWY

Zgodnie z Art. 4 Ustawy o NBP (wcześniej pakiet ustaw Balcerowicza, 1989 r.), „emisję” sprowadzono wyłącznie do gotówki. Choć system twierdzi, że gotówka jest suwerenna jako „zobowiązanie NBP”, jest to suwerenność pozorna. NBP nie decyduje o ilości gotówki w obiegu, a jedynie reaguje na popyt generowany przez banki prywatne. Fizyczny pieniąż jest tylko techniczną zamianą formy długu, wykreowanego wcześniej ex nihilo przez banki komercyjne, na postać fizyczną.

„Niezależność” NBP to w rzeczywistości zakaz służenia własnemu narodowi. Państwo zostało prawnie ubezwłasnowolnione i okradzione co zmusza je do zadłużania się u prywatnych instytucji finansowych (głównie zagranicznych) na procent. (np. SAFE)

BLOKADA FINANSOWANIA

Odebranie suwerenności monetarnej zostało ostatecznie zabetonowane przez traktaty unijne (Art. 123 TFUE) oraz polską Konstytucję (Art. 220 ust. 2), które kategorycznie zakazują NBP finansowania deficytu budżetowego. Państwo ma ustawowy zakaz zapożyczania się we własnym banku centralnym. Skutkiem tego było stworzenie iluzji, że Polska nie posiada własnego kapitału finansowego i musi go importować.

MIT 2: POŚREDNICTWO I DEPOZYT

NARRACJA SYSTEMOWA

Banki są jedynie pośrednikami – zbierają depozyty od oszczędzających i pożyczają je kredytobiorcom. Kredyt powstaje z tych oszczędności.

MIT 2: POŚREDNICTWO I DEPOZYT

DEMISTYFIKACJA

Banki nie pożyczają depozytów. W momencie udzielania kredytu bank tworzy nowe pieniądze (zapis cyfrowy) ex nihilo w aktywach i pasywach swojego bilansu, obarczając je odsetkami.

UTRATA WŁASNOŚCI

Termin „depozyt” jest prawnie i pojęciowo mylący. Zgodnie z zasadą depozytu nieprawidłowego (Art. 845 KC), wpłata klienta staje się własnością banku (M0), co demaskuje mit: bank nie potrzebuje uprzednich depozytów ani rezerw do udzielenia kredytu, lecz kreuje nowy pieniądz (M1) ex nihilo jednym wpisem księgowym, bazę rezerwową uzupełniając jedynie ex post.

To dowód, że system bankowy nie pożyczka istniejących zasobów, lecz sprawuje nieograniczoną, prywatną władzę emisyjną, podczas gdy państwo pozostaje spętane konstytucyjnym zakazem finansowania własnych potrzeb (**Art. 220**). Słowo „depozyt” należałoby zamienić na „**wkład**”, czyli wpłatę deponenta na rachunek bankowy, która powiększa aktywa (rezerwy) banku.

Banki nie są pośrednikami, lecz prywatnymi producentami oprocentowanego długu. Pieniądz został sprywatyzowany.

MIT 3: PRAWNY ŚRODEK PŁATNICZY

NARRACJA SYSTEMOWA

Polski Złoty jest suwerenny, ponieważ prawo nakazuje jego akceptację przy spłacie zobowiązań.

MIT 3: PRAWNY ŚRODEK PŁATNICZY

DEMISTYFIKACJA

Prawnym środkiem płatniczym jest wyłącznie gotówka. Tymczasem system podatkowy i administracyjny wymusza korzystanie z bankowych **zapisów cyfrowych, które prawnym środkiem płatniczym NIE SĄ,** są jedynie prywatnym roszczeniem o wypłatę pieniądza.

WNIOSEK

Państwo zmusza obywatela do bycia klientem prywatnej korporacji finansowej i za jej pośrednictwem regulował swoje zobowiązania w postaci podatków i wszelkich danin publicznych przy użyciu nielegalnego środka płatniczego. Sankcją karną objęte jest jedynie fałszowanie gotówki (znaków pieniężnych). Natomiast **prawo nie przewiduje kary za kreowanie pieniądza bezgotówkowego przez banki, bo pieniądz ten nie jest uznany za prawny środek płatniczy.** Ten zabieg **jest celowy** i służy umożliwieniu wprowadzania do obiegu fałszywego (wykreowanego z niczego) pieniądza bankowego.

MIT 4: BUDŻET, ZŁY DEFICYT I SPŁATA DŁUGU

NARRACJA SYSTEMOWA

Państwo musi dbać o budżet jak gospodyni domowa – jeśli wydatki przewyższają dochody (podatki), powstaje „zły” deficyt, który trzeba pokryć prywatnym długiem bankowym (zaciągany na rynku finansowym).

Budżet państwa można i należy równoważyć, a **dług publiczny można całkowicie spłacić dzięki oszczędnościom, ciężkiej pracy i cięciom budżetowym.**

MIT 4: BUDŻET, ZŁY DEFICYT I SPŁATA DŁUGU

DEMISTYFIKACJA

Mit „**państwa jako gospodarstwa domowego**” to najskuteczniejszy knebel nałożony na wyobraźnię społeczną. W istocie budżet państwa rządzi się innymi prawami: **państwo ma przywilej do emisji pieniądza na swoje potrzeby, a gospodarstwo domowe nie ma takiego uprawnienia.** Ten przywilej wynika z faktu, że społeczeństwo jest organizmem, a nie mechanizmem, dlatego (podobnie jak w żywym organizmie) komórka (gospodarstwo domowe) nie wytwarza sama z siebie krwi, która jest wytwarzana i dostarczana przez cały organizm (państwo).

MECHANIZM WYZYSKU

Obecnie deficyt budżetu państwa jest nadwyżką sektora prywatnego sektora bankowo-finansowego tworzącego pieniądz ex nihilo. **Każdy złoty deficytu rządu staje się oprocentowanym aktywem w bilansach prywatnych instytucji finansowych.**

MIT 4: BUDŻET, ZŁY DEFICYT I SPŁATA DŁUGU

WNIOSEK

„**Zrównoważony budżet**” w obecnym modelu to recepta na wywołanie zapaści monetarnej i gospodarczej. Państwo, które nie emituje własnego pieniądza oddaje pole bankom prywatnym, czyni naród ich wieczystym dłużnikiem. Hasło o państwie jako gospodarstwie domowym służy jedynie uzasadnieniu **prywatyzacji senioratu**, czyli korzyści z emisji pieniądza. Deficyt budżetowy w obecnym systemie prywatnego pieniądza dłużnego **prowadzi do katastrofy niewypłacalności** i wyłączenia narodu, ponieważ jest pokrywany prywatnym długiem.

Deficyt budżetowy w systemie suwerennego pieniądza nie jest zjawiskiem negatywnym, ponieważ jest pokrywany pieniądzem emitowanym przez bank centralny, co stymuluje rozwój gospodarczy, a zwłaszcza inwestycje.

MIT 5: DRUKOWANIE PIENIĄDZA A ODPOWIEDZIALNY DŁUG

NARRACJA SYSTEMOWA

Emisja pieniądza przez bank centralny na potrzeby państwa i społeczeństwa to „**drukowanie pieniędzy**”, które generuje inflację. Zadłużanie się w bankach komercyjnych jest natomiast „odpowiedzialne”.

MIT 5: DRUKOWANIE PIENIĄDZA A ODPOWIEDZIALNY DŁUG

DEMISTYFIKACJA

Pieniądz, który bank komercyjny „pożycza” państwu, powstaje dokładnie tak samo – ex nihilo, jak w przypadku banku centralnego. Wpływ na inflację jest podobny, jednak skutki systemowe są skrajnie różne.

INFLACJA SYSTEMOWA

Prawdziwą inflację strukturalną powoduje głównie pieniądz bankowy (dłużny) poprzez proces kumulacji odsetek w cenie każdego produktu i usługi. Szacuje się, że odsetki mogą stanowić nawet do 70% ceny końcowego produktu (np. mieszkania), zwłaszcza gdy mamy do czynienia ze skomplikowanym procesem produkcji i długim łańcuchem dostaw.

To nie suwerenna „drukarka”, lecz prywatny dług jest paliwem drożyzny (inflacji).

MIT 5: DRUKOWANIE PIENIĄDZA A ODPOWIEDZIALNY DŁUG

KONIEC ERY NIEDOBORU

Klasyczna inflacja popytowo-podażowa nie jest już takim zagrożeniem jak dawniej, ponieważ żyjemy w epoce obfitości i praktycznie nieograniczonych możliwości produkcyjnych. System dłużny **sztucznie hamuje dostęp do obfitości**, stymulując konsumpcję napędzaną kredytem, **by utrzymać wysoką cenę długu.**

MIT 5: DRUKOWANIE PIENIĄDZA A ODPOWIEDZIALNY DŁUG

PASOŻYTNICTWO

Wynika ono z tego, że państwo musi płacić haracz prywatnym instytucjom finansowym. Przy długu „odpowiedzialnym” **państwo płaci miliardy złotych odsetek prywatnym bankom z podatków obywateli**. Natomiast przy emisji suwerennej, przez bank centralny, państwo nie płaci odsetek (lub płaci je samemu sobie).

ELASTYCZNOŚĆ SUWERENA

W przypadku braku inflacji, bank centralny może dług po prostu umorzyć, pozostawiając pieniądź w obiegu jako trwałą, realny i pełnowartościowy narodowy środek płatniczy, który nie jest długiem.

GLÓD MONETARNY

Bank prywatny nie umarza długów. W miarę spłaty kapitału, pieniądź znika z rynku, **co powoduje zabójczy dla gospodarki głód monetarny** – proces deflacyjny likwidowany permanentnym zadłużaniem się w ramach systemu. Natomiast odsetki stanowią zysk banku.

MIT 5: DRUKOWANIE PIENIĄDZA A ODPOWIEDZIALNY DŁUG

WYSTERYLIZOWANA KREACJA PIENIĄDZA

Mainstreamowi ekonomiści akceptują bez ograniczeń kreację pieniądza pod zakup złota lub obcych walut, twierdząc, że to buduje **'wiarygodność' NBP**. Jednak tę samą siłę kreacji skierowaną na realną gospodarkę — infrastrukturę, naukę czy zbrojenia — nazywa **'inflacyjną'**. System uznaje za bezpieczny tylko ten pieniądz, który służy bankierom.

WNIOSEK

Inflacja służy jako straszak i forma szantażu, by zakazać państwu korzystania z własnego banku i własnych pieniędzy, wymuszając korzystanie z prywatnego pieniądza.

MIT 6: SUWERENNOŚĆ PODATKOWA

NARRACJA SYSTEMOWA

Państwo zbiera podatki, aby finansować potrzeby społeczne.
„Rząd nie ma własnych pieniędzy – ma tylko pieniądze, które zabierze obywatelom w formie podatków”.

MIT 6: SUWERENNOŚĆ PODATKOWA

DEMISTYFIKACJA

To fundamentalne odwrócenie rzeczywistości.

Skoro państwo ma zakaz finansowania się bezpośrednio w banku centralnym, zmuszone jest do emisji obligacji, które kupują banki komercyjne za pieniądź wykreowany z niczego

Podatki służą w rzeczywistości głównie spłacie odsetek.

Znamienny jest fakt, że równoczesne z powstaniem Fedu ustanowiono podatek dochodowy, którego celem było finansowanie odsetek od długu wykreowanego ex nihilo.

MIT 6: SUWERENNOŚĆ PODATKOWA

PASOŻYTNICTWO PODATKOWE

Podatki nie służą tylko do budowy dróg, szkół (te mogą być finansowane emisją suwerenną), lecz służą również obsłudze odsetek i prowizji (obecnie około 10% budżetu, nie wliczając tzw. rolowania długu i emisji nowych obligacji) od długu zaciągniętego u prywatnych emitentów.

Podatnik nie utrzymuje jedynie państwa, lecz również prywatny system bankowy.

WNIOSEK

Hasło „rząd ma tylko pieniądze obywateli” to zasłona dymna dla ubezwłasnowolnienia monetarnego, które wymusza ciągle zadłużanie się.

NARRACJA SYSTEMOWA

**Polski złoty jest walutą suwerenną,
a rezerwy dewizowe NBP gwarantują jego stabilność.**

DEMISTYFIKACJA

Polski złoty jest jedynie **lokalnym awatarem globalnych walut** rezerwowych (głównie dolara i euro). Rezerwy dewizowe NBP mają trzy główne źródła:

- **pierworodny grzech prywatyzacji** (*rabunkowa wyprzedaż majątku narodowego celem zbudowania rezerw banku centralnego*),
- **napływ dotacji unijnych** oraz
- **zaciąganie długu państwowego** w walutach obcych.

MIT 7: AUTONOMIA WALUTOWA

MECHANIZM ABSURDU

Jesteśmy jak dłużnik, który zaciąga kredyt, by wpłacić go na niskooprocentowaną lokatę w tym samym banku. Polska gospodarka kredytyje mocarstwa, kupując ich obligacje (rezerwy), by świat wierzył w wartość złotego.

WNIOSEK

Rezerwy NBP to „nekrolog” po polskim przemyśle, zamieniony na długi (obligacje) obcych państw. Nie jesteśmy suwerenem – jesteśmy jedynie „**aplikacją**” w systemie operacyjnym dolara i euro. **Rezerwy walutowe NBP powinny powstawać w oparciu o potencjał eksportowy polskiej gospodarki.**

NARRACJA SYSTEMOWA

Gospodarka i konsumpcja w sposób naturalny bezustannie rośnie i rozwija się coraz szybciej wykorzystując dostępne zasoby naturalne, **a jedynym sposobem na dobrobyt jest ciężka praca, zwiększanie wydajności i „zaciskanie pasa”.**

Postęp technologiczny służy wszystkim, a szczególnie optymalizacji gospodarki i generowaniu zysków niezbędnych do bezustannego rozwoju i spłaty zobowiązań jako jego kosztów.

MIT 8: PRZYMUS WZROSTU WYKŁADNICZEGO

DEMISTYFIKACJA

To kłamstwo przesłania fakt, że **system dłużny (odsetkowy) wymusza wzrost wykładowczy, który jest sprzeczny z organicznym funkcjonowaniem natury i człowieka.**

SZTUCZNY NIEDOBÓR

Żyjemy w epoce obfitości i największej w historii wydajności technologicznej (automatyzacja, robotyzacja), która powinna prowadzić do skrócenia czasu pracy i powszechnego dobrobytu. System dłużny sztucznie hamuje tę obfitość, kreując iluzję braku, by utrzymać cenę długu i zmusić człowieka do nieustannej walki o przetrwanie.

UCIECZKA DO PRZODU

Ponieważ dług jest oprocentowany, a pieniądź na spłatę odsetek nie jest tworzony wraz z udzieleniem kredytu, gospodarka musi nieustannie przyspieszać, by "dogonić" narastające zadłużenie.

MIT 8: PRZYMUS WZROSTU WYKŁADNICZEGO

DEWASTACJA I RABUNEK

To z tego mechanizmu wynika planowe postarzenie produktów, niszczenie środowiska oraz rabunkowa eksploatacja zasobów. Musimy niszczyć i produkować szybciej, niż natura jest w stanie się regenerować, tylko po to, by obsłużyć cyfrowe zapisy banków.

ZNIEWOLENIE TECHNOLOGICZNE

Postęp nie służy człowiekowi, lecz został „zaprzęgnięty” do obsługi długu. Pracujemy tyle samo lub więcej, ponieważ musimy wypracowywać odsetki od coraz większej masy dłużnego pieniądza. To, co powinno być darem technologii dla ludzkości, stało się narzędziem jeszcze większego zniewolenia.

WNIOSEK

System dłużny to rak na organizmie planety. Wymusza nienaturalną, wykładniczą dynamikę wzrostu, która w zamkniętym ekosystemie musi skończyć się katastrofą i totalnym wyeksploatowaniem człowieka i przyrody. To mechanizm, **który zamienia postęp w narzędzie regresu cywilizacyjnego.**

MIT 9: NIEZALEŻNOŚĆ BANKU CENTRALNEGO

NARRACJA SYSTEMOWA

Niezależność NBP od polityków jest fundamentem stabilności gospodarczej. Chroni ona pieniądź przed „populizmem” i nieodpowiedzialnym wydawaniem pieniędzy przez rząd.

MIT 9: NIEZALEŻNOŚĆ BANKU CENTRALNEGO

DEMISTYFIKACJA

To semantyczna pułapka. W obecnym systemie termin „**niezależność**” oznacza w rzeczywistości całkowite oddzielenie emisji pieniądza od woli i interesu narodu oraz kontroli demokratycznej.

WŁADZA BEZ ODPOWIEDZIALNOŚCI

Niezależność od rządu (wybranego przez naród) oznacza w praktyce pełną zależność od globalnych rynków finansowych i wytycznych z Bazylei (BIS).

MIT 9: NIEZALEŻNOŚĆ BANKU CENTRALNEGO

PRYWATNY NADZÓR

„**Niezależny**” bank centralny staje się **państwem w państwie**, które służy utrzymaniu rentowności długu (zysków wierzycieli, np. przez politykę stóp procentowych), a nie realizacji celów społecznych czy rozwojowych suwerena.

WNIOSEK

Religia „niezależności” to knebel nałożony na demokrację. Przekonano społeczeństwo, że pozbawienie go rzetelnej wiedzy oraz wpływu na najważniejszy parametr życia (pieniądz) służy jego własnemu dobru. To **najwyższa forma ubezwłasnowolnienia**, ubrana w szaty eksperckiego profesjonalizmu.

KONKLUZJA: UKRYTY WZÓR

Pieniądz dłużny to najbardziej wyrafinowana broń masowego rażenia.

Masowe rażenie pieniądza dłużnego			
Czas	Przestrzeń	Psychika	Państwo
<ul style="list-style-type: none">Anektuje przyszłość (pracę pokoleń, których jeszcze nie ma).	Poprzez globalizację i jednolitość modeli bankowych usuwa granice państwowe skuteczniej niż czołgi	Zamienia wolnych ludzi w dłużników, zmuszając ich do autokontroli i „etyki pracy” służącej pasożytowi.	Poprzez „religię niezależności banku centralnego” paraliżuje ośrodki decyzyjne suwerena.

Zrozumienie tych punktów pozwala dostrzec rzeczywisty mechanizm ukrytej władzy. Polski złoty to prywatny, oprocentowany dług ubrany w narodowe szaty, zabetonowany traktatami i ustawami.

Propozycje koniecznych działań i zmian

- ▶ **Edukacja co do rzeczywistego stanu rzeczy w architekturze finansowej.**
 - ▶ **Przywrócenie suwerenności NBP i polskiego złotego (nacionalizacja pieniądza).**
- ▶ **Oddłużenie Polski i Polaków. (Wykup kredytów od banków komercyjnych prze bank centralny)**
 - ▶ **Likwidacja artykułu 4 ustawy o NBP.**
 - ▶ **Likwidacja art. 220 Konstytucji RP.**

Przykłady państw gdzie w praktyce jest lub była realizowana idea suwerenności monetarnej: Japonia, Chiny, Szwajcaria, Kanada, Wörgl Austria.

Prawdziwa zmiana wymaga odzyskania suwerenności monetarnej – fundamentu każdej wolności.

BIBLIOGRAFIA

MECHANIZMY KREACJI PIENIĄDZA (cz. 1)

- **Allais, M.**, *The Conditions of Efficiency in the Economy*, New York 1987: Econometrica / Paris 1989: Clément Juglar. (Prace noblisty dokumentujące tożsamość kreacji pieniądza bankowego z fałszerstwem).
- **Bank of England**, *Money creation in the modern economy*, Quarterly Bulletin, Q1, London 2014. (Oficjalne potwierdzenie, że banki komercyjne tworzą pieniądź dłużny *ex nihilo* w procesie akcji kredytowej).
- **Benes, J., Kumhof, M.**, *The Chicago Plan Revisited*, IMF Working Paper, Washington D.C. 2012. (Współczesna weryfikacja modelu 100% rezerw przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy).
- **Chesnais, F.**, *Les dettes illégitimes. Quand les banques font la loi* (wyd. pol. *Bezprawne długi. Jak banki dyktują nam prawo*), Paris 2011: Raisons d'agir (Warszawa 2012: Książka i Prasa). (Kluczowa analiza mechanizmów narzucania państwu długów nieuzasadnionych i niszczących społeczeństwa).
- **Jacek Chołoniewski, Paweł Górnik, Mateusz Siekierski.**, *Banki, pieniądze, długi. Nieznana prawda o współczesnym systemie finansowym*, Wydawnictwo: Estymator, 2020: Książka ta uzyskała nominację w konkursie ECONOMICUS 2020 organizowanym przez Dziennik Gazeta Prawna, na najlepszą książkę ekonomiczno-biznesową roku, w kategorii książek szerzących wiedzę ekonomiczną.
- **Czekaj, J.**, *Dlaczego NBP nie kupuje polskich obligacji*, "Rzeczpospolita", 2015-05-06. (Artykuł postulujący odrzucenie dogmatu zakazu finansowania potrzeb państwa przez NBP).
- **Fisher, I.**, *100% Money*, New York 1935: Adelphi. (Fundament propozycji odzyskania pełnej kontroli nad polityką monetarną przez suwerena).
- **Huber, J.**, *Sovereign Money: Beyond Reserve Banking*, London 2017: Palgrave Macmillan. (Najważniejsze współczesne opracowanie teoretyczne systemu pieniądza suwerennego i likwidacji kreacji długu przez banki prywatne).

BIBLIOGRAFIA

MECHANIZMY KREACJI PIENIĄDZA (cz. 2)

- **Kelton, S.**, *The Deficit Myth: Modern Monetary Theory and the Birth of the People's Economy*, New York 2020: PublicAffairs. (Demystyfikacja mitu „braku pieniędzy” w państwach posiadających suwerenność monetarną).
- **Kennedy, M.**, *Pieniądz wolny od inflacji i odsetek Jak stworzyć środek wymiany służący nam wszystkim i chroniący Ziemię?* Wydawnictwo "Zielone Brygady"Kraków 2004. (O pieniądzu i skumulowanych odsetkach w towarach i usługach).
- **Kieżun, W.**, *Patologia transformacji*, Warszawa 2012: Poltext. (Dowód na neokolonialny charakter polskiego systemu bankowego po 1989 r.).
- **Kołodko, G.**, Publicystyka i analizy dotyczące wykorzystania rezerw NBP (m.in. w kontekście finansowania zbrojeń 2025/2026). (Postulat odejścia od finansowania długu przez rynki zagraniczne na rzecz zasobów własnych banku centralnego).
- **KPMG**, *Money Issuance: Alternative Monetary Systems*, Reykjavik 2016: Report for the Government of Iceland. (Niezależna analiza systemów monetarnych i propozycji reformy pieniądza suwerennego przeprowadzona dla rządu Islandii).
- **Lietaer, B.**, *The Future of Money*, London 2001: Century (wyd. pol. *Przyszłość pieniądza*, Warszawa 2003: Difin). (Analiza pokazująca, że monopol waluty dłużnej niszczy stabilność systemową i wymusza permanentną konkurencję).
- **Lietaer, B., Arnsperger, C., Goerner, S., Brunnhuber, S.**, *Money and Sustainability: The Missing Link*, Brussels 2012: Club of Rome. (Raport wykazujący strukturalną niestabilność obecnego systemu i jego destrukcyjny wpływ na kapitał społeczny).
- **Pound, E.**, *Cantos* (w szczególności *Canto XLV: With Usura*), London 1934-1948: Faber & Faber. (Artystyczna demaskacja lichwy jako siły niszczącej kulturę, sztukę i autentyczność bytu).

BIBLIOGRAFIA

MECHANIZMY KREACJI PIENIĄDZA (cz. 3)

- **Rowbotham, M.**, *The Grip of Death: A Study of Modern Money, Debt Slavery and Destructive Economics*, Charlbury 1998: Jon Carpenter. (Analiza matematycznej pułapki odsetek i długu jako formy nowoczesnego niewolnictwa).
- **Sigurjonsson, F.**, *Monetary Reform: A Better Monetary System for Iceland*, Reykjavik 2015: Prime Minister's Office. (Raport dla premiera Islandii postulujący powrót do pełnej kontroli państwa nad podażą pieniądza).
- **Sopoćko, A.**, *Mit pieniądza*, Warszawa 2010: Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne. (Analiza ewolucji pieniądza w stronę czystej abstrakcji i wynikających z tego zagrożeń dla stabilności świata realnego).
- **Werner, R. A.**, *Can banks individually create money out of nothing?*, International Review of Financial Analysis, Oxford 2014: Elsevier. (Empiryczny dowód na brak pośrednictwa finansowego banków i ich zdolność do kreacji pieniądza z niczego).
- **Zarlenga, S.**, *The Lost Science of Money: The Mythology of Money, the Story of Power*, Valatie, NY 2002: American Monetary Institute. (Studium pieniądza jako instytucji władzy i prawa).
- **Zdziechowski, J.**, *Mit złotej waluty*, Warszawa 1937: Warszawa. (Błyskotliwa krytyka systemu walutowego demaskująca mechanizmy uzależnienia państw od kapitału zewnętrznego).
- **Zdziechowski, J.**, *Skarb i pieniądz*, Londyn 1955. (Analiza relacji między suwerennością polityczną a niezależnością finansową państwa).

BIBLIOGRAFIA

HISTORIA DŁUGU I WYWŁASZCZENIA

- **Brown, E. H.**, *Web of Debt: The Shocking Truth About Our Money System and How We Can Break Free*, Baton Rouge, LA 2007: Third Millennium Press. (Analiza historycznego przejścia kontroli nad emisją pieniądza przez prywatne kartele bankowe).
- **Hongbing, S.**, *Currency Wars*, Beijing 2007: CITIC Press (wyd. pol. *Wojna o pieniądź*, Wektory 2010). (Analiza historycznych mechanizmów kontroli nad światową emisją waluty i walki o władzę finansową).
- **Karoń, K.**, *Historia antykultury*, Warszawa 2018: Garmond. (Analiza mechanizmów kradzieży owoców pracy poprzez pasożytnictwo finansowe).
- **Mayer, A. S.**, *The Babylonian Woe*, Vineburg, CA 1966: Seraphim Press. (Analiza historycznych korzeni systemów dłużnych jako narzędzi długofalowej kontroli społecznej).
- **Poznański, K. Z.**, *Wielki przekręt: Klęska reform rynkowych w Polsce*, Warszawa 2000: Liber. (Fundamentalna praca obnażająca mechanizmy grabieży majątku państwowego i ubezwłasnowolnienia finansowego Polski).
- **Poznański, K. Z.**, *Obłęd reform: Wyprzedaż Polski*, Warszawa 2001: LSW. (Szczegółowa analiza procesu wywłaszczania narodu z narzędzi kontroli nad gospodarką i finansami, dokumentująca mechanizmy tworzenia peryferyjnego modelu kapitalizmu ;kraje, które odniosły sukces, np. w Azji, utrzymały kontrolę nad bankami i podażą pieniądza, podczas gdy Polska dokonała „dobrowolnej kapitulacji” pod dyktando doktryny neoliberalnej).

BIBLIOGRAFIA

INSTRUMENTARIUM PRAWNE

- **Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej** z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483). **Art. 227** (Monopol emisyjny NBP) oraz **Art. 220** (Zakaz pokrywania deficytu przez bank centralny, co prawnie sankcjonuje konieczność pożyczania pieniędzy od sektora prywatnego).
- **Ustawa z dnia 31 stycznia 1989 r. o Narodowym Banku Polskim** (Dz.U. 1989 nr 4 poz. 22 ze zm. – element "Pakietu Balcerowicza"). **Art. 4 i Art. 9** (Wprowadzenie definicji „emisji” ograniczonej wyłącznie do znaków pieniężnych, co umożliwiło przejęcie kreacji pieniądza bezgotówkowego przez banki komercyjne).
- **Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe** (Dz.U. 1997 nr 140 poz. 939 ze zm.). **Art. 4** (Utrzymanie zawężonej definicji „emisji” pieniądza przez NBP wyłącznie do fizycznych znaków pieniężnych).
- **Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny** (Dz.U. 1997 nr 88 poz. 553 ze zm.). **Art. 310** (Definicja fałszerstwa pieniędzy i środków płatniczych jako punkt odniesienia dla oceny kreacji zapisu dłużnego).
- **Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE)**, wersja skonsolidowana (Dz. Urz. UE 2012 C 326). **Art. 123** (Międzynarodowy zakaz bezpośredniego finansowania sektora publicznego przez banki centralne).

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ

NISS

NARODOWY INSTYTUT STUDIÓW STRATEGICZNYCH

00-778 Warszawa, Promenada 13/15/13
www.niss.org.pl, biuro@niss.org.pl

NISS

